

Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma 2025–2026

Esiopetus on muuttunut 1.1.2015 velvoittavaksi perustuslakimuutoksella (1040/2014). Perusopetuslain (26 a §) mukaan lasten on oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Kunnan velvollisuus on järjestää alueellaan asuville lapsille maksutonta esiopetusta. Vihdin kunnassa esiopetus järjestetään päiväkodeissa. Lapsen tarvitsema esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus järjestetään pääasiassa samoissa tiloissa esiopetuksen kanssa. Esiopetusyksiköiden esihenkilöinä ovat päiväkodinjohtajat.

Esiopetuksessa noudatetaan Vihdin kunnan esiopetuksen opetussuunnitelmaa, joka pohjautuu valtakunnalliseen suunnitelmaan. Lukuvuosisuunnitelmassa jokainen esiopetusyksikkö tarkoittaa paikallisen opetussuunnitelman toteuttamista. Esiopetusryhmän opettaja tiedottaa yksikön esiopetuksen lukuvuosisuunnitelmasta huoltajia esiopetuksen alkaessa ja se on huoltajien luettavissa esiopetusryhmissä.

Esiopetus on tavoitteellista toimintaa. Opetuksen tavoitteet määrittyvät opetussuunnitelman perusteiden ja niiden pohjalta laaditun paikallisen opetussuunnitelman mukaan. Lasten osaamistasolle ei opetussuunnitelmassa aseteta yhteisiä tavoitteita. Yksilöllisesti pohditut tavoitteet hyödyttävät lasten oppimista, joten opettaja keskustelee kunkin lapsen yksilöllisistä tarpeista, toiveista ja oppimisesta lapsen ja hänen huoltajansa kanssa. Esiopetuksen henkilöstö ottaa nämä tarpeet ja toiveet huomioon opetusta suunniteltaessa sekä oppimisympäristöjen kehittämisessä.

Esiopetuksen toiminta- ja loma-ajat

Syyslukukausi 7.8.-19.12.2025 (92 päivää)

*syysloma 13.10.-17.10.2025 (vko 42)

*joululoma 20.12.2025-6.1.2026

Kevätlukukausi 7.1.-29.5.2026 (94 päivää)

*hiihtoloma 16.2.-20.2.2026 (vko 8)

*pääsiäinen 3.-6.4.2026

*vappu 1.5.2026

*helatorstai 14.5.2026

Esiopetuksen toiminta-aika on kello 9-13

Esiopetusyksikkö, esiopetuksen henkilöstö, rakenne, oppimisympäristö, mahdolliset painotukset, retket

Metsäpolun päiväkodissa on esioppilaita kahdessa eri ryhmässä. Sudenpentujen ryhmässä on pelkästään esioppilaita. Sudenpennuissa työskentelee kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja ja varhaiskasvatuksen avustaja. Repolaisten ryhmässä on esioppilaiden lisäksi myös 5-vuotiaita lapsia. Repolaisissa työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja, kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, yksi varhaiskasvatuksen tuen lastenhoitaja ja kaksi varhaiskasvatuksen avustajaa. Molemmat ryhmät toimivat päiväkodin yläkerrassa, jossa ryhmillä on käytössä paljon eri jakotiloja pienryhmätoimintaan, leikkiin, ruokailuun, päivälepoon ja liikuntaan. Tiloja on hyödynnetty lapsiryhmien tarpeiden mukaan niin, että ympäristö tukee levollista ja sujuvaa arkea. Toimintaympäristössä on huomioitu lasten mahdollisuus monipuolisiin leikkeihin ja leikkirauhaan, esteettömyyteen ja lasten omatoimisuuteen. Luonto on lähellä Metsäpolun päiväkotia ja sitä hyödynnetään niin leikki- kuin oppimisympäristönä. Kirkonkylällä sijaitsevia leikki- ja liikuntapaikkoja sekä kulttuurikohteita hyödynnetään toiminnassa.

Esioppilaat osallistuvat esiopetusvuoden aikana uimakouluun. Syksyllä eskarilaisilla on retki Etelä-Nummelan päiväkodin Värkkäämään ja keväällä on Vihdin kunnan kulttuurikasvatussuunnitelman mukainen eskareiden yhteinen retki Vihdin alueella. Viikottaiset metsäretket toteutuvat molemmissa ryhmissä syksyllä ja keväällä. Talvella retkeily on satunnaisempaa.

Esiopetuksen toiminnan suunnittelu ja toteutus

Toiminnan tärkeimpänä lähtökohtana on se, että ryhmissä on selkä päiväjärjestys ja rutiinit, jotka toistuvat esiopetuspäivissä tuoden turvaa jokaiselle esioppilaalle. Esiopetuspäivässä jokainen hetki on pedagoginen hetki ja mahdollisuus oppimiseen ja oivaltamiseen. Pienryhmätyöskentely on henkilöstön toimesta suunniteltua ja johdonmukaista, johon lapsen on helppoa osallistua. Pienryhmiä hyödynnetään oppimistilanteiden lisäksi myös siirtymätilanteissa ja arjen muissa toiminnoissa.

Ryhmän yhteisessä aamupiirissä keskustellaan päivittäin ryhmän yhteisistä asioista. Lapsilla on mahdollisuus esittää mielipiteitään ja ajatuksiaan mm. leikkeihin, oppimisympäristöön ja juhliin liittyen. Jokaisen lapsen kanssa on tehty toleranssiympyrät ja siinä he ovat arvioineet eskarin päivittäisiä toimintoja.

Huoltajille on tarjottu esiopetuskeskusteluissa mahdollisuutta esittää ajatuksiaan ja toiveitaan koskien eskarin arkea. Huoltajaillassa on nostettu yhteiseen keskusteluun huoltajien toiveet. Lisäksi ryhmien infotaulut ovat jokapäiväisessä käytössä. Huoltajia

tiedotetaan eskarin toiminnasta ja tapahtumista sähköpostitse, viikkokirjein sekä pedagogisella seinällä. Pedagogisella seinällä toimintaa avataan yksityiskohtaisemmin ja lapset osallistuvat sen tekemiseen.

Esiopetuskeskustelut käydään kaksi kertaa vuodessa ja lapset osallistuvat palavereihin. Monialaiset palaverit toteutetaan myös kaksi kertaa vuodessa sekä tarpeen mukaan.

Pedagogista dokumentointia toteutetaan monin eri keinoin. Jokaisella lapsella on oma digitaalinen valokuva-albumi, johon tallennetaan esiopetusvuoden tapahtumia. Lapsilla on myös omat esiopetusvihot ja -kansiot omien töiden ja tehtävien tallentamista varten.

Esiopetuksen toiminnan sekä lukuvuosisuunnitelman arviointi

Esiopetuksen toimintaa arvioidaan yhdessä lasten kanssa sekä tiimitasolla viikottaisissa tiimipalaverissa. Arvioinnin kautta suunnitellaan ja kehitetään toimintaa ja muokataan leikki- ja oppimisympäristöjä. Esiopetusryhmien opettajien yhteisen suunnitteluajan toteutuminen säännöllisesti mahdollistaisi vielä laadukkaamman arvioinnin ja toiminnan kehittämisen.

Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelmaa sekä tiimin toimintasuunnitelmaa arvioidaan yhteistyössä päiväkodin johtajan kanssa joulukuun alussa tiimien tiimipalaverissa sekä uudelleen toukokuussa.

Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki

Tuen järjestämisen rakenteet

Pienryhmätoiminta käynnistyi heti esiopetuskauden alusta alkaen. Pienryhmät ovat noin seitsemän lapsen ryhmiä. Ryhmien kokoonpanot voivat vaihdella lasten läsnäolon tai toiminnan tavoitteiden mukaisesti. Pienryhmätoiminnan toteuttamiseen osallistuu esiopetustiimin lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja sitä tehdään myös yli ryhmärajojen.

Avustajaresurssi on kohdennettu sitä tarvitseville lapsille. Avustajat sekä muu tiimi käyttävät vahvasti kuvatukea esiopetuspäivän eri oppimistilanteissa. Oppimiskokonaisuudet on suunniteltu lasten kehitystasolle sopiviksi. Avustajaresurssi mahdollistaa sen, että kaikki lapset pääsevät osallistumaan esiopetukseen osana ryhmää.

Metsäpolun päiväkodin tiloja on muokattu esteettömiksi ja ne mahdollistavat jokaisen lapsen osallistumisen esiopetukseen. Tilat toimivat hyvin ryhmien tarpeisiin ja ne tukevat laadukkaan esiopetuksen toteutumista.

Tuen järjestämisen pedagogiset toimintatavat

Kauden alussa on panostettu erityisesti uusien, ryhmässä aloittaneiden lasten ryhmäytymiseen. Lasten sensitiivinen kohtaaminen ja heidän vuorovaikutusaloitteisiin vastaaminen on henkilöstön vastuulla ja avainasemassa turvallisen ilmapiirin luomiselle ryhmään. Henkilöstö tukee ja ohjaa lapsia leikki- ja oppimistilanteissa. Henkilöstö ohjaa lapsia ratkaisemaan ristiriitoja MiniVersion sovittelumallin mukaisesti. Lapsia rohkaistaan ilmaisemaan omia ideoitaan ja ajatuksiaan esiopetuksen toiminnan kehittämiseksi. Henkilöstö havainnoi ja kuuntelee lapsiryhmää saadakseen käsityksen lasten mielenkiinnonkohteista. Lasten kokemuksia, tunteita ja tarpeita arvostetaan, ja niihin vastataan.

Ryhmäkohtaisten tukimuotojen suunnitelma

Esiopetusryhmässä pidetään syksyllä ja keväällä yhteisopettajuusjakso varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Jaksolle suunnitellut pienryhmät kokoontuvat kaksi kertaa viikossa ja jakso kestää kuusi viikko kerrallaan. Syksyllä pienryhmätyöskentelyssä painottuvat matemaattisten taitojen ja keväällä kielellisten taitojen harjoittelu. Syksyn yhteisopettajuusjakso on viikoilla 43-48 ja keväällä viikoilla 9-14.

Opetuskielen tukiopetukselle ei suoranaisesti ole tarvetta mutta kielitietoisien opetuksen näkökulmasta ryhmissä tehdään Kielipeda -materiaalia hyödyntäen oppimisympäristön tarkastelu ja muokataan ympäristöä kaikkien lasten kielenkehitystä tukevaksi.

Miten tiedossa olevat ryhmäkohtaisen tuen tarpeet huomioidaan

Esiopetuksen ryhmäkohtaisia tukimuotoja aloitettiin suunnittelemaan kesäkuussa 2025 varhaiskasvatuksen erityisopettajan, esiopetusryhmän opettajan ja päiväkodin johtajan yhteistyönä. Suunnitelma ryhmäkohtaisista tukimuodoista tarkennettiin aikataulujen, sisällön ja menetelmien sekä yhteisopettajuuden näkökulmasta lukukauden alussa.

Miten esiopetusvuoden aikana ilmenevät ryhmäkohtaiset tuen tarpeet huomioidaan

Esiopetusvuoden aikana ilmeneviin ryhmäkohtaisten tukimuotojen tarpeisiin reagoidaan heti, kun siihen huomataan tarvetta niin, että kaikki esiopetuksessa olevat

lapset saavat tarvitsemansa tuen. Henkilöstö vahvistaa lasten oppimaan oppimisen taitoja ja tukee lasten kokonaisvaltaista kehitystä ja hyvinvointia.

Tuen järjestämisen työn- ja vastuunjako

Esiopetusryhmässä on kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa ja he työskentelevät sekä samanaikais- että yhteisopetuksen periaatteella. Opettajat antavat yleistä tukiopetusta, joka tarkoittaa toiminnan eriyttämistä esimerkiksi joustavien pienryhmien ja lapsikohtaisen tukiopetuksen muodossa. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa on sovittu yhteisopettajuusviikot ja ne on suunniteltu yhteistyössä opettajien kesken. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan ammattitaitoa hyödynnetään myös konsultoivassa muodossa.

Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö

Metsäpolun päiväkodin opiskeluhoollon toimijoihin kuuluvat kuraattori Hilla Romppanen, terveydenhoitaja Tarja Pienimaa ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja Minna Iso-Kungas. Tällä hetkellä päiväkodilla ei ole nimettyä opiskeluhoollon psykiologia mutta psykologin palvelut ovat saatavilla konsultoivan psykologipalvelun kautta.

Esiopetusryhmien henkilöstö tekee monialaista yhteistyötä toiminta-, fysio- ja puheterapeuttien kanssa.

Arjessa käytävät keskustelut huoltajien kanssa tulo- ja hakutilanteissa ovat yhteistyön tärkein muoto. Päivittäin käytävissä keskusteluissa kerrotaan lapsen päivästä ja kuullaan huoltajien ajatuksia ja toiveita eskariin liittyen. Huoltajilla on mahdollisuus osallistua päiväkodin vanhempaintoimikunnan toimintaan ja vaikuttaa myös sitä kautta esiopetuksen arkeen.

Opiskeluhoolto

Vihdin kunnan opiskeluhooltosuunnitelma sisältää opiskeluhooltotyön tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi. Se korvaa paikalliset esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opetussuunnitelmien opiskeluhoollon luvut ja toimii henkilöstön työtä ohjaavana asiakirjana. Vihdin opiskeluhooltosuunnitelma on luettavissa esiopetusryhmässä sekä Vihdin kunnan nettisivuilla.

Opiskeluhoollon kokonaistarve

Metsäpolun päiväkodissa on yhteensä 23 lasta esiopetuksessa. Opiskeluhoollon kuraattorin kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä hänen vieraillessaan useampia kertoja esiopetuksen ryhmissä. Tavoitteena on, että lapset tutustuvat kuraattoriin ja että hän

olisi mahdollisimman monelle lapselle tuttu koulun alkaessa. Opiskeluhuollon konsultoivan psykologin palveluita hyödynnetään syyskaudella ja yhteistyö tiivistyy kevätkaudella.

Terveystenhoitajaa konsultoidaan ja häntä pyydetään mukaan yhteisiin palavereihin tarvittaessa yksittäisen lapsen tai lapsiryhmän kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin liittyvissä huolenaiheissa.

Yhteisöllisen opiskeluhuollon toimintatavat esiopetuksessa

Esiopetuksen yksikkökohtainen opiskeluhuoltoryhmä vastaa yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista.

Yksikkökohtainen opiskeluhuoltoryhmä kokoaa oman yksikkönsä opiskeluhuoltoa koskevaa tietoa sekä huomioi opiskeluhuoltotyön suunnittelussa ja kehittämisessä yksikkönsä esiopetuksesta nousseet ilmiöt ja tarpeet.

Yhteisöllisen opiskeluhuollon toimijat

Metsäpolun päiväkodin opiskeluhuollon toimijoihin kuuluvat kuraattori Hilla Romppanen, terveydenhoitaja Tarja Pienimaa ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja Minna Iso-Kungas. Tällä hetkellä päiväkodilla ei ole nimettyä opiskeluhuollon psykologia mutta psykologin palvelut ovat saatavilla konsultoivan psykologipalvelun kautta.

Yksikön omat yhteisöllisen opiskeluhuollon toimenpiteet

Esiopetusryhmän ryhmäyttäminen, turvallisuuden tunteen luominen ja tutustuminen ryhmän jäseniin ovat tärkeintä työtä esiopetuskauden alussa sekä tilanteessa, jossa ryhmään tulee uusi jäsen. Henkilöstö on lasten kanssa aktiivisessa vuorovaikutuksessa luodakseen heihin luottamuksellisen suhteen. Henkilöstö tukee lasten välistä vuorovaikutusta ja tutustumista toisiinsa ohjaamalla heitä ja toimimalla heidän kanssaan leikeissä, peleissä ja muussa esiopetuksen toiminnassa. Henkilöstö on vastuussa ryhmän yhteishengen luomisesta. Luottamuksellisen suhteen saavuttaminen huoltajien kanssa on tärkeä pohja myös ryhmän aikuisten ja lasten luottamuksellisen suhteen rakentumiselle. Pienryhmätyöskentely tukee lasten tutustumista toisiinsa ja ryhmän aikuisiin. Läheisyyden kehän avulla henkilöstö havainnoi omia suhteitaan ryhmän lapsiin syksyllä ja keväällä, ja laatii havaintojen pohjalta tarvittavat toimenpiteet omalle toiminnalleen. Henkilöstö tekee myös sosiogrammin lasten välisistä suhteista ja hyödyntää tätä tietoa lasten sosiaalisten suhteiden tukemisessa. Henkilöstö käyttää johdonmukaisesti MiniVersoa menetelmänä opettaessaan lapsille ristiriitatilanteiden sovittelua. Lapsia ohjataan siihen, että ristiriitatilanteissa jokaista osapuolta kuullaan ja hänen kokemustaan arvostetaan. Lapsia ohjataan huomaamaan omat ja toisen tunteet sekä tarpeet niiden takana, ja toimimaan tämän ymmärryksen mukaisesti.

Liikunta ja ulkoilu ovat osa eskarin jokapäiväistä toimintaa. Varsinaisten liikuntatuokioiden lisäksi siirtymätilanteet ovat mahdollisuus erilaiseen liikkumiseen ja toimintatuokioita toteutetaan toiminnallisesti. Terveellisistä ravintotottumuksista keskustellaan lasten kanssa ja heitä rohkaistaan syömään monipuolisesti ja riittävästi. Eskarissa harjoitellaan myös rauhoittumisen ja hiljentymisen taitoja sekä sietämään tylsältä tuntuja hetkiä.

Oman itsensä tunteminen; missä olen hyvä ja missä tarvitsen harjoitusta, on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin näkökulmasta tärkeää. Lapset opettelevat tunnistamaan itsessään ja ryhmäläisissään vahvuuksia, ja näkemään opeteltavat asiat positiivisen näkökulman kautta.

Metsäpolun yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän toiminnasta, kokoonpanosta ja lukukauden kokoontumisista on kerrottu huoltajille esiopetuksen huoltajaillalla. Lisäksi huoltajia informoidaan opiskeluhuollon kuraattorin vierailuista, kun päivämäärät on päätetty. Kevään yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmän kokoontumiseen pyydetään lapsia mukaan keskustelemaan koulun aloituksesta ja myös huoltajia rohkaistaan osallistumaan tapaamiseen.

Lapsen poissaolot esiopetuksessa

Lapsen ollessa poissa esiopetuksesta sairauden tai muun äkillisen syyn vuoksi, huoltaja on velvollinen ilmoittamaan asiasta lapsen esiopettajalle mahdollisimman pian. Etukäteen tiedossa olevista poissaoloista (esim. lomamatkat) tulee olla hyvissä ajoin yhteydessä esiopettajaan. Luvan enintään viikon mittaiseen poissaoloon myöntää esiopettaja. Pidempään kestävät poissaolot anotaan päiväkodinjohtajalta. Vihdin esiopetuksessa on käytössä lapsen läsnäolon tukemisen malli.

Yksilöllinen opiskeluhuolto

Yksilöllisen opiskeluhuollon tavoitteena on seurata ja edistää esioppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista sekä ennaltaehkäistä ongelmien syntymistä ja syvenemistä. Tärkeää on varhaisen tuen turvaaminen. Yksilöllinen opiskeluhuolto ja toimintatavat on määritelty tarkemmin Vihdin opiskeluhuoltosuunnitelmassa.

Kiusaamisen ehkäiseminen

Alle kouluikäinen lapsi saattaa kokeilla erilaisia ei-toivottuja toimintatapoja toistamalla näkemäänsä ja kokemaansa. Häirinnän ja kiusaamisen ennaltaehkäiseminen tarkoittaa näihin tilanteisiin pysähtymistä ja puuttumista lasta rakentavalla tavalla. Esiopetusikäisten lasten välinen häirintä on useimmiten kokeilevaa ja tahatonta. Häirintä on kuitenkin hämmentävää ja satuttavaa, joten siihen tulee aina puuttua.

Ristiriitatilanteisiin tulisi suhtautua oppimistilanteina, joissa henkilöstön tehtävänä on vahvistaa esioppilaiden toimijuutta, vaikutusmahdollisuuksia ja elämäntaitoja.

Kiusaamisen ehkäisemisestä on kirjattu tarkemmin Vihdin kunnan esiopetuksen opetussuunnitelmassa sekä Vihdin kunnan opiskeluhuoltosuunnitelmassa.

Yksikön kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma

Kiusaamisen ehkäisyn tärkein elementti on jokaisen lapsen yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kohtaaminen sekä hänen osallisuuden vahvistaminen ryhmässä. Henkilöstö vahvistaa koko esiopetusryhmän yhteisöllisyyttä tukemalla lasten kaverisuhteita sekä mallintamalla lapsille omalla toiminnallaan toista ihmistä kunnioittavaa ja huomioonottavaa käytöstä ja vuorovaikutusta.

Henkilöstö on tehnyt yhdessä lasten kanssa säännöt ja toimintatavat ryhmälle, joihin palataan ja joista lapsia muistutetaan tarvittaessa. Henkilöstö puuttuu ryhmässä ilmenevään epäasialliseen toimintaan heti ja tilanteet käsitellään aikuisen kannattelemana niiden lasten kanssa, joita tilanne koskettaa. Ristiriitatilanteet nähdään oppimistilanteina, joissa lasten on mahdollisuus vuorovaikutuksessa oppia jotain tärkeää niin itsestään kuin ryhmäläisestään. Lapset ja henkilöstö ovat osallistuneet MiniVerso -koulutukseen ja sovittelumalli on käytössä ryhmissä.

Yhteistyö

Metsäpolun päiväkodin eskarista siirrytään useampaan eri kouluun. Lapset käyvät tutustumassa omiin kouluihinsa keväällä yhdessä huoltajiensa kanssa koulujen kutsumana.

Keväällä eskarista tehdään kaksi kouluvierailua Pappilanpellon kouluun, jolloin lapset pääsevät tutustumaan koulurakennukseen, koulun arkeen ja opetukseen.

Varhaiskasvatuksen opettajat siirtävät tiedon käytetyistä oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen sekä ryhmäkohtaisten tukimuotojen menetelmistä kouluille. Mikäli lapsella on ollut esiopetuksessa lapsikohtaisia tukitoimia, järjestetään yhteistyössä lapsen, huoltajan/ -jien ja monialaisen työryhmän kanssa siirtopalaveri lapsen asioissa kouluun.

Turvallisuus / varautuminen poikkeustilanteisiin

Varhaiskasvatusyksiköiden turvallisuus- ja kriisisuunnitelma sekä varautuminen poikkeustilanteisiin löytyy sähköisenä vihti.pelsu.fi/vihti.

Lasten ja henkilöstön kanssa harjoitellaan rakennuksesta poistumista yhteiselle kokoontumispaikalle sekä sisälle suojautumista. Henkilöstön kanssa käydään läpi turvallisuuskävely, jossa tutustutaan kiinteistöön turvallisuuden näkökulmasta. Lapset ovat osallistuneet pelastustoimen järjestämälle turvallisuustuokiolle.